

**UCHWAŁA NR LXX/390/2023
RADY POWIATU GARWOLIŃSKIEGO**

z dnia 21 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025.”

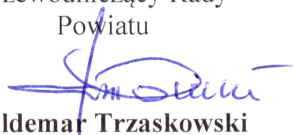
Na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426, z późn.zm.), Rada Powiatu Garwolińskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025”, stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Garwolińskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

bez zastrzeżeń
formalno-prawnych
RADCA PRAWNY
Marek Wójcicki
nr upr. WA/S/118
27.12.2023r.

Przewodniczący Rady
Powiatu

Waldemar Trzaskowski

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2023-2025

Garwolin, 2023

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. Charakterystyka pieczy zastępczej na terenie powiatu garwolińskiego	5
2.1 Rodzinna piecza zastępcza	5
2.2 Instytucjonalna piecza zastępcza.....	8
2.3 Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków opuszczających zastępcze formy opieki	11
III. Rekomendacje dla realizacji programu rozwoju pieczy zastępczej.....	14
IV. Cele i kierunki działań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej	15
4.1. Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego.....	16
4.2. Wsparcie funkcji opiekuńczo wychowawczej rodzin zastępczych.	17
4.3 Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego i kształtowanie wizerunku rodzin zastępczych.	20
4.4. Rozwój sieci współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w zakresie wspierania rodzicielstwa zastępczego.....	21
4.5. Poprawa sytuacji i funkcjonowania w życiu społecznym wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.	22
4.6. Podniesienie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu garwolińskiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.	23
V. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2023-2025	25
5.1 Liczba dzieci z poszczególnych gmin powiatu liczba dzieci w rodzinach biologicznych pod opieką asystenta rodziny oraz zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej- dane z ośrodków pomocy społecznej powiatu.....	25
5.2. Liczba dzieci z poszczególnych gmin powiatu umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2020-2022.....	26
5.3. Limit rodzin zawodowych w latach 2023-2025.....	26
VI. Opis systemu monitoringu i ewaluacji.....	26
VII. Zakończenie	27

I. Wstęp

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny zastępczej i systemie pieczy zastępczej. Ustawa zawiera nowe regulacje w kwestiach dotyczących wspierania rodziny oraz organizacji systemu pieczy zastępczej. Nałożone zostały obowiązki na jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej oraz podział kompetencji. Do kompetencji samorządu województwa należy organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych oraz prowadzenie ośrodka preadopcyjnego i regionalnej placówki opiekuńczo - terapeutycznej. Gmina odpowiedzialna jest w szczególności za pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie usług asystenta rodziny, współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Do zadań powiatu należy m.in.:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej;
2. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
3. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych;
4. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnionym opuszczającym rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą;
5. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych oraz szkolenia do pełnienia tych funkcji;
6. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa;
7. prowadzenie rejestrów dla rodzin zastępczych;

8. wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
9. finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym, opuszczającym pieczę zastępczą.

Zgodnie z art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Starosta Powiatu Garwolińskiego Zarządzeniem nr 31/2011 z dnia 9 grudnia 2011 r. organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie, w związku z tym większość zadań powiatu z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowanych jest przez tę jednostkę.

Art. 180 pkt. 1 w/w ustawy zobowiązuje powiat do opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. W związku z upłynięciem okresem obowiązywania dotychczasowego Programu, należało opracować nowy dokument, który będzie uwzględniał dotychczasowe doświadczenia. Program został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie. Głównym celem programu będzie rozwój działań wspomagających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą, rozwijanie współpracy z gminami w celu umożliwienia powrotu dzieci do rodzin naturalnych, zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej.

II. Charakterystyka pieczy zastępczej na terenie powiatu garwolińskiego

2.1 Rodzinna piecza zastępcza

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- 2) rodzinny dom dziecka.

Na terenie powiatu garwolińskiego zdecydowaną większość rodzin zastępczych stanowią rodziny spokrewnione z dzieckiem tj. 59 %. Rodziny te tworzą dziadkowie – 72 % oraz rodzeństwo – 28 %. Udział rodzin niezawodowych wynosi 38 %. W ostatnich 3 latach nastąpił wzrost liczby rodzin zastępczych niezawodowych o 9 %. Na terenie powiatu garwolińskiego funkcjonują dwie zawodowe rodziny zastępcze.

Wśród rodzin zastępczych przeważają rodziny o strukturze niepełnej – 55 %. Małżeństwa stanowią 45 % ogółu rodzin.

Najliczniejszą grupę wśród rodzin zastępczych tworzą rodzice pomiędzy 41 a 50 rokiem życia – 24 % oraz 51 a 60 rokiem życia – 24 %. Najrzadziej zdarzają się opiekunowie do 21 roku życia – 3 %.

Większość rodzin zastępczych – 61 % mieszka w środowisku wiejskim.

Najwięcej rodzin zastępczych sprawuje funkcje opiekuńczo-wychowawcze w stosunku do jednego dziecka – 65 %. Trojgiem bądź większą liczbą dzieci opiekuje się 10 % rodzin zastępczych.

Najwięcej dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej jest w wieku od 7 do 13 lat – 36 %.

Jeśli chodzi o płeć dzieci to w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu garwolińskiego przebywa więcej chłopców – 56%. Trzyścioro dzieci posiada orzeczenie o niepełnosprawności.

Najliczniejszą grupę stanowią dzieci przebywające w rodzinie zastępczej powyżej 3 lat – 60 %. Fakt ten świadczy o tym, że tymczasowość wpisana w określenie opieki zastępczej jest czysto teoretycznym zapisem, bowiem rzadko się zdarza, że wychowankowie wracają do swoich rodziców biologicznych. Dzieci przebywające przez krótki czas w opiece zastępczej żyją w rodzinach, które powstały w ostatnim roku i stanowią 4 % wszystkich rodzin zastępczych.

Wśród dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej najliczniejszą grupę tworzą dzieci wywodzące się z rodzin biologicznych dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu i narkotyków, jednego bądź obojga rodziców – 31 %. Kolejną dość liczna grupę stanowią rodziny niezaradne życiowo. W wielu przypadkach można mówić o bezradności czy niewydolności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Sieroty zupełne stanowią 12 % podopiecznych rodzin zastępczych.

Z powyższej analizy wynika, iż rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu garwolińskiego są zróżnicowane pod względem swojej struktury, wieku, środowiska zamieszkania, liczby umieszczonych dzieci, wieku tych dzieci oraz przyczyn umieszczenia, a także okresu pobytu w pieczy zastępczej.

Poniższe tabele przedstawiają dane o rodzinach zastępczych w latach 2020-2022.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu garwolińskiego

Rodzaj rodziny zastępczej	2020	2021	2022
Spokrewniona	45	48	42
Niezawodowa	22	24	27
Zawodowa	2	2	2
Ogółem	69	74	71

Tabela 2. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu garwolińskiego

Rodzaj rodziny zastępczej	2020	2021	2022
Spokrewniona	72	75	61
Niezawodowa	37	31	39
Zawodowa	6	7	7
Ogółem	115	113	107

Tabela 3. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu garwolińskiego pochodzących z innych powiatów

Rodzaj rodziny zastępczej	2020	2021	2022
Spokrewniona	9	9	10
Niezawodowa	21	24	10
Zawodowa	0	0	0
Ogółem	30	33	20

Tabela 4. Liczba dzieci z powiatu garwolińskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

Rodzaj rodziny zastępczej	2020	2021	2022
Spokrewniona	10	2	6
Niezawodowa	5	2	2
Zawodowa	1	1	1
Ogółem	16	5	9

Tabela 5. Dzieci, które po raz pierwszy zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej w ciągu roku sprawozdawczego

Rodzina zastępcza	2020	2021	2022
Spokrewniona	13	9	3
Niezawodowa	10	11	10
Zawodowa	1	2	1
Ogółem	24	22	14

Tabela 6. Dzieci do 18 roku życia, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą

Przyczyna opuszczenia rodziny zastępczej	2020	2021	2022
Powrót do rodziny naturalnej	2	2	10
Umieszczenie w innej formie	1	0	3
Przekazanie do adopcji	0	5	3
Umieszczenie w instytucjonalnej	0	2	0
Ogółem	3	9	16

Tabela 7. Szkolenia w zakresie pieczy zastępczej – liczba osób przeszkolonych

Szkolenia dla:	2020	2021	2022
Kandydatów na rodziny	0	4	8
Rodzin zastępczych	0	13	12

2.2 Instytucjonalna piecza zastępcza

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyróżnia następujące formy instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- a) placówki opiekuńczo-wychowawcze:
 - interwencyjne,

- socjalizacyjne,
 - specjalistyczno-terapeutyczne,
 - rodzinne;
- b) regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
- c) interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Na terenie Powiatu Garwolińskiego funkcjonuje Ośrodek Pomocy Dziecku „Zielone Izdebno 1” oraz Ośrodek Pomocy Dziecku „Zielone Izdebno 2” placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego. Każda placówka dysponuje 14 miejscami.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- 3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie realizuje postanowienia sądów o umieszczaniu małoletnich w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W tym zakresie uzgadnia z Dyrektorem Ośrodka Pomocy Dziecku „Zielone Izdebno” 1 miejsce dla dziecka i wydaje skierowanie oraz kompletuje niezbędną dokumentację. W przypadku braku miejsc w lokalnej placówce oraz zgodnie z

postanowieniem sądu odnośnie zmiany placówki małoletniemu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie poszukuje miejsca na terenie innych powiatów. Ponadto bada sytuację socjalno-bytową rodziców biologicznych dzieci umieszczanych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych i ustala im odpłatność za pobyt dzieci w danej placówce.

Poniższe tabele przedstawiają dane o dzieciach w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2020-2022.

Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące liczby przyjętych dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu garwolińskiego w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
1. Liczba przyjętych dzieci ogółem	18	21	8
1a. Liczba przyjętych dzieci do Placówki Interwencyjnej	17	18	6
w tym dzieci z terenu powiatu garwolińskiego	11	12	6
w tym dzieci z terenu innego powiatu	6	6	0
1b. Liczba przyjętych dzieci do Placówki Socjalizacyjnej	1	3	2
w tym dla dzieci z terenu powiatu garwolińskiego	1	3	2

* wszystkie dzieci przyjęte do Placówki Socjalizacyjnej przebywały najpierw w Placówce Interwencyjnej

Tabela 9. Dane statystyczne dotyczące liczby dzieci przebywających w ciągu danego roku w placówkach na terenie powiatu garwolińskiego:

	2020	2021	2022
1. Liczba dzieci ogółem	60	44	41
1a. Liczba dzieci w Placówce Interwencyjnej	37	37	34
w tym dzieci z terenu powiatu garwolińskiego	17	21	22
w tym dzieci z terenu innego powiatu	20	16	12
1b. Liczba dzieci w Placówce Socjalizacyjnej	6	7	7
w tym dzieci z terenu powiatu garwolińskiego	6	7	7

* do Placówki Socjalizacyjnej kierowane są dzieci tylko z terenu powiatu garwolińskiego

Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące liczby dzieci opuszczających w ciągu danego roku placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie powiatu garwolińskiego:*

	2020	2021	2022
1. Liczba dzieci opuszczających ogółem	19	8	13
w tym powróciły do domu rodzinnego ze względu na ukończone 18 lat	3	3	4
w tym powróciły do domu przed ukończeniem 18 lat	6	3	3
w tym zostały umieszczone w innej placówce opiekuńczo-wychowawczej	7	2	3
w tym zostały umieszczone w rodzinie zastępczej	0	0	2
w tym założyły własne gospodarstwo domowe	2	0	1
w tym zostały umieszczone w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym lub w innym Ośrodku	1	0	0
inne	0	0	0

* dotyczy wszystkich dzieci opuszczających Ośrodek

Tabela 11. Dane statystyczne dotyczące liczby dzieci z terenu powiatu garwolińskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
1. Liczba dzieci przebywających w ciągu roku ogółem	18	10	6
w tym liczba dzieci umieszczonych w danym roku	3	0	0
2. Liczba dzieci opuszczających placówki poza powiatem	7	4	3

2.3 Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków opuszczających zastępcze formy opieki

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwaną dalej „osobą usamodzielnianą”, w

przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu:

- 1) przyznaje się pomoc na:
 - a) kontynuowanie nauki,
 - b) usamodzielnienie,
 - c) zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
 - a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
 - b) zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Głównym problemem osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą jest trudność w pozyskaniu we własnym zakresie mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Często osoby te cechują się biernością, niechęcią do zmian w swoim życiu, niejednokrotnie zbyt niską motywacją do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Wszystkie te okoliczności utrudniają realizację programów usamodzielnienia. Dlatego wskazane jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób, umożliwiając młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia.

Poniższe tabele przedstawiają dane o pełnoletnich wychowankach pieczy zastępczej w latach 2020-2022.

Tabela 12. Liczba pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych kontynuujących naukę

Rok	2020	2021	2022
Liczba wychowanków z rodzin zastępczych spokrewnionych	8	9	7
Liczba wychowanków rodzin zastępczych niezawodowych	3	3	5
Ogółem	11	12	12

Tabela 13. Liczba pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej kontynuujących naukę

Rok	2020	2021	2022
Liczba wychowanków	13	13	9

Tabela 14. Liczba pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, którzy otrzymali pomoc na usamodzielnienie

Rok	2020	2021	2022
Liczba wychowanków z rodzin zastępczych spokrewnionych	0	2	6
Liczba wychowanków z rodzin zastępczych niezawodowych	2	1	0
Ogółem	2	3	6

Tabela 15. Liczba pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy otrzymali pomoc na usamodzielnienie

Rok	2020	2021	2022
Liczba wychowanków	5	3	4

Tabela 16. Liczba pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, którzy otrzymali pomoc na zagospodarowanie

Rok	2020	2021	2022
Liczba wychowanków z rodzin zastępczych spokrewnionych	2	0	4
Liczba wychowanków z rodzin zastępczych niezawodowych	0	0	0
Ogółem	2	0	4

Tabela 17. Liczba pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy otrzymali pomoc na zagospodarowanie

Rok	2020	2021	2022
Liczba wychowanków	1	0	1

III. Rekomendacje dla realizacji programu rozwoju pieczy zastępczej

Poniżej przedstawiamy zestawienie wybranych rekomendacji z diagnozy oraz ewaluacji, które powinny być brane pod uwagę przy wdrażaniu Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025.

1. Zmiana postrzegania systemu pieczy zastępczej wśród jego realizatorów oraz mieszkańców powiatu garwolińskiego m.in. poprzez promocję rodzicielstwa zastępczego.
2. Mocną stroną systemu jest udzielanie wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
3. Potrzeba wzmocnienia współpracy z podmiotami, które działają na rzecz rodzin w celu ograniczenia liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej poprzez tworzenie spójnego i adekwatnego planu pomocy na rzecz dzieci i ich rodzin.

IV. Cele i kierunki działań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025 jest plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej oraz plan ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie garwolińskim.

Cele szczegółowe i kierunki działań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025 przedstawia poniższa tabela.

Cele szczegółowe	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji	Czas realizacji	Podmioty uczestniczące	Źródła finansowania	Wartość docelowa
4.1. Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego.	1. Wspieranie form współpracy z rodzinami biologicznymi, w tym doradztwa i szkoleń dla rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej.	- liczba rodzin biologicznych, które korzystały z porad specjalistycznych - liczba dzieci, które wróciły z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	Lata 2023-2025	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, PCPR, MOPS, MGOPS, GOPS	Samorząd powiatowy, gminny	10 rodzin 20 dzieci
	2. Współpraca organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z ośrodkami pomocy społecznej i sądami pod kątem powrotu dzieci do rodzin biologicznych.	- liczba posiedzeń zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, na których wnioskowano o powrót dzieci do rodziny biologicznej	Lata 2023-2025	PCPR, MOPS, MGOPS, GOPS, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	Samorząd powiatowy, gminny	20 zespołów rocznie

4.2. Wsparcie funkcji opiekuńczo- wychowawczej rodzin zastępczych.	1. Rozbudowanie systemu szkoleń dla rodzin zastępczych dostosowanych do indywidualnych potrzeb wynikających z doświadczanych przez nie problemów, podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodzin zastępczych i ich zdolność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.	- liczba szkoleń dla rodzin zastępczych	Lata 2023-2025	PCPR	Samorząd powiatowy, PCPR	2 szkolenia rocznie
	2. Rozwój poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego.	- liczba rodzin zastępczych, które korzystają z poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego	Lata 2023-2025	PCPR	Samorząd powiatowy, PCPR	60 rodzin rocznie

	3. Działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych, poprzez rozwój systemu zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz inicjowanie form aktywnego i wspólnego spędzania czasu wolnego przez dzieci z rodzin zastępczych.	- liczba dzieci z rodzin zastępczych biorących udział w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych oraz w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych.	Lata 2023-2025	Placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego, PCPR, MOPS, MGOPS, GOPS	Budżet państwa, samorząd powiatowy, gminny	20 dzieci rocznie
4. Objęcie opieką wszystkich rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu		- liczba rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora	Lata 2023-2025	PCPR	Samorząd powiatowy	75 rodzin rocznie

	garwolińskiego przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	- liczba rodzin korzystających ze świadczeń finansowych	Lata 2023-2025	PCPR	Samorządy powiatowe, samorządy gminne.	75 rodzin rocznie
5. Wzmocnienie funkcji ekonomicznej rodzin zastępczych poprzez wypłatę świadczeń przewidzianych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.						
	6. Wsparcie organizacyjne rodzin zastępczych poprzez tworzenie rodzin pomocowych.	- liczba utworzonych rodzin pomocowych	Lata 2023-2025	PCPR, rodziny pomocowe	Samorząd powiatowy	3 rodziny rocznie
7. Zaktywizowanie środowiska rodzin zastępczych w		- liczba osób uczęszczających	Lata 2023-2025	PCPR	Samorząd powiatowy	70 osób rocznie

	kierunku działań samopomocowych poprzez tworzenie grup wsparcia rodzin zastępczych.	na grupy wsparcia				
4.3 Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego i kształtowanie wizerunku rodzin zastępczych.	1. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, poprzez działania promocyjne: opracowanie plakatów, ulotek, informatorów oraz kontakt z lokalnymi mediami.	- liczba pozyskanych kandydatów na rodziców zastępczych i do prowadzenia rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego - liczba nowych rodzin zastępczych	Lata 2023-2025	Starostwo powiatowe, PCPR, MGOPS, GOPS, lokalne media	Samorząd powiatowy, samorządy gminne	10 kandydatów rocznie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej nowych rodzin zastępczych 1 szkolenie rocznie
	2. Szkolenia dla kandydatów do	- liczba przeprowadzonych szkoleń	Lata 2023-2025	PCPR	Samorząd powiatowy	

	pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	- liczba przeprowadzonych procedur kwalifikacyjnych				10 przeprowadzonych procedur kwalifikacyjnych rocznie
4.4. Rozwój sieci współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w zakresie wspierania rodzicielstwa zastępczego.	1. Funkcjonowanie zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej.	- liczba posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka	Lata 2023-2025	Pedagodzy, psycholodzy, asystenci rodzin, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, rodzice biologiczni, kuratorzy, rodziny zastępcze	Samorząd powiatowy	20 zespołów rocznie
	2. Rozwijanie współpracy z OPS (w tym asystentami rodziny), sądami (w tym kuratorami) oraz rodzinami pochodzenia i innymi bliskimi	- liczba informacji dotyczących oferowanego wsparcia pomiędzy poszczególnymi	Lata 2023-2025	PCPR, MGOPS, MOPS, GOPS, asystenci rodzin, sądy rodzinne, kuratorzy rodzinni, rodziny biologiczne	Samorząd powiatowy, gminny	120 informacji rocznie

	wychowankom osobom.	uczestnikami pieczy zastępczej	Lata 2023-2025	PCPR, MOPS, MGOPS, GOPS, placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej	Samorząd powiatowy, samorząd gminny	15 Indywidualnych Programów Usamodzielnienia rocznie
4.5. Poprawa sytuacji i funkcjonowania w życiu społecznym wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.	1. Pomoc w opracowywaniu indywidualnych programów usamodzielnienia, monitorowanie ich aktualizacji i końcowych realizacji.	- liczba opracowanych indywidualnych programów usamodzielnienia	Lata 2023-2025	PCPR, MOPS, MGOPS, GOPS	Samorząd powiatowy, samorząd gminny	5 wychowanków rocznie
	2. Pomoc osobom usamodzielnianym w pozyskiwaniu mieszkań z zasobów gminy.	- liczba wychowanków, którym udzielono pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	Lata 2023-2025	PCPR, MOPS, MGOPS, GOPS	Samorząd powiatowy, samorząd gminny	10 wychowanków rocznie
	3. Wspieranie finansowe i rzeczowe osób usamodzielnianych	- liczba i wysokość przyznanych świadczeń	Lata 2023-2025	PCPR, MOPS, MGOPS, GOPS, placówki oświatowe,	Samorząd powiatowy, samorząd gminny	

	2. Zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania oraz zaspakajanie ich niezbędnych potrzeb.	- liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Lata 2023-2025	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Samorząd powiatowy, gminny	35 dzieci w ciągu roku
	3. Współpraca z asystentami rodziny w celu powrotu dziecka do rodziny.	- liczba planów pomocy dziecku sporządzonych we współpracy z asystentem rodziny	Lata 2023-2025	Placówki opiekuńczo-wychowawcze, OPS	Samorząd powiatowy, gminny	liczba planów pomocy dziecku zgodna z ilością przyjętych dzieci do placówki w ciągu roku
		- liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej				3 dzieci rocznie

V. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2023-2025

5.1 Liczba dzieci z poszczególnych gmin powiatu liczba dzieci w rodzinach biologicznych pod opieką asystenta rodziny oraz zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej- dane z ośrodków pomocy społecznej powiatu.

Miasto/Gmina	Liczba dzieci w rodzinach biologicznych pod opieką asystenta rodziny	Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej
Garwolin m.	39	0
Łaskarzew m.	16	6
Pilawa	24	0
Żelechów	28	25
Borowie	13	0
Garwolin gm.	12	0
Górzno	0	2
Łaskarzew gm.	17	6
Maciejowice	20	0
Miastków Kościelny	15	8
Parysów	12	0
Sobolew	44	15
Trojanów	28	2
Wilga	9	0
Razem	277	64

Sąd Rejonowy w Garwolinie Wydział Rodzinny i Nieletnich obecnie prowadzi nadzór kuratora w 74 sprawach.

5.2. Liczba dzieci z poszczególnych gmin powiatu umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2020-2022

Miasto/Gmina	2020	2021	2022
Garwolin m.	11	16	16
Łaskarzew m.	14	16	11
Piława	13	15	9
Żelechów	4	5	4
Borowie	1	1	1
Garwolin gm.	12	13	15
Górzno	3	4	3
Łaskarzew gm.	8	8	8
Maciejowice	3	3	1
Miastków Kościelny	4	9	9
Parysów	3	3	4
Sobolew	6	7	4
Trojanów	8	8	9
Wilga	1	1	2
Razem	91	109	96

5.3. Limit rodzin zawodowych w latach 2023-2025

Limit rodzin zawodowych określony został na podstawie danych uzyskanych z gmin powiatu garwolińskiego oraz rozeznania potrzeb i praktyki w zakresie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i przedstawia się następująco:

Rok 2023 – 2 rodziny zastępcze zawodowe

Rok 2024 – 3 rodziny zastępcze zawodowe

Rok 2025 – 4 rodziny zastępcze zawodowe

VI. Opis systemu monitoringu i ewaluacji.

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Garwolińskim na lata 2023-2025 będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie.

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonanych

zadań oraz analizy zebranych informacji na temat realizacji działań ujętych w programie. Monitoring będzie prowadzony poprzez analizę wskaźników przypisanych do celu głównego i do poszczególnych celów szczegółowych oraz wskaźniki przypisane do działań realizowanych w ramach poszczególnych celów szczegółowych.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej. Ewaluacja będzie miała na celu podsumowanie obecnej edycji Programu i sformułowanie rekomendacji dla następnej edycji.

VII. Zakończenie

Rodziny zastępcze w związku z pełnioną rolą doświadczają wielu trudności. Z badań własnych PCPR w Garwolinie wynika, że rodziny te za najważniejszy problem uważają trudności w relacjach z rodzicami biologicznymi wychowanków. W następnej kolejności wskazują problemy opiekuńczo-wychowawcze dotyczące dzieci w opiece zastępczej, trudną sytuację bytową rodziny, problemy osobiste związane z pełnioną rolą oraz trudności wynikające z postaw otoczenia społecznego. Jako najmniej problematyczne postrzegają relacje w kontaktach z instytucjami działającymi w obszarze wsparcia społecznego.

Rodziny zastępcze utrzymują, że w wypełnianiu ich roli najbardziej potrzebne są im takie formy pomocy i wsparcia jak: wsparcie nauczycieli, pomoc materialna i rzeczowa, wsparcie psychologiczne, organizacja wypoczynku letniego dla dzieci, opieka koordynatora, poradnictwo specjalistyczne, organizacja zajęć pozaszkolnych dla dzieci, terapia dla rodzin i dzieci, grupy wsparcia, szkolenia dla rodzin i spotkania z ekspertami, pomoc wolontariuszy oraz rodzin pomocowych.

W związku z powyższym konieczne jest rozszerzenie zakresu usług świadczonych na rzecz rodzin zastępczych i pełnoletnich wychowanków pieczy

zastępczej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Garwolinie. Cel główny powyższego programu zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych takich jak:

1. podniesienie jakości kontaktów między rodzicami biologicznymi dzieci i ich opiekunami zastępczymi, zwiększający szanse dzieci na powrót do środowiska rodzinnego;
2. wsparcie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzin zastępczych, promowanie idei rodzicielstwa zastępczego i kształtowanie wizerunku rodzin zastępczych;
3. rozwój sieci współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w zakresie rodzicielstwa zastępczego;
4. wsparcie finansowe, rzeczowe i psychologiczne pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej mające na celu ich usamodzielnienie się;
5. podniesienie standardu świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Poprawa jakości życia małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, ich opiekunów oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej możliwa jest, kiedy istnieją jasno określone cele, zadania do realizacji oraz działania. Wyrazem dążenia do sprecyzowania podejmowanych działań jest właśnie trzyletni program rozwoju pieczy zastępczej. Zakłada się, iż realizacja programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz docelowo przyczyni się do powrotu dzieci do rodzin biologicznych.